

Ένα εκπαιδευτικό βιβλίο που θα πρέπει να διαβάσουν και οι παππούδες.
Το πρώτο μου σχόλιο, αμέσως μετά την ανάγνωση των 528 σελίδων:

Κώστας Καρράς

Η εκπαίδευση είναι προϋπόθεση για μια σωστή λειτουργία της δημοκρατίας. Ή αντιστρόφως; Όπως και να το δει κανείς.

Ο Βασίλειος Φθενάκης αγωνίζεται όλη του τη ζωή για μια δίκαιη σχολική εκπαίδευση. Η εκπαίδευση και η δημοκρατία είναι οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Γι' αυτό και ο αγώνας του για μια ποιοτική εκπαίδευση είναι ταυτόχρονα αγώνας για μια πραγματική δημοκρατία.

Η διαλεκτική εκπαιδευτική μέθοδος του Σωκράτη καθώς και η Πολιτεία του Πλάτωνα αποτελούν σταθερά στοιχεία του ερευνητικού του έργου που ξεπερνά τα 60 χρόνια. Τώρα έχει προστεθεί και η τεχνητή νοημοσύνη (TN)

Η TN έχει τη δυνατότητα να αποικιοποιήσει ολόκληρη την ανθρωπότητα. Ωστόσο, η TN έχει επίσης τη δυνατότητα να βελτιώσει και να διασφαλίσει την εκπαίδευση και τη δημοκρατία σε παγκόσμιο επίπεδο. Και ακριβώς αυτό περιγράφει ο Βασίλειος Φθενάκης σε αυτό το πρωτότυπο βιβλίο.

«Αυτό το βιβλίο το έγραψα για τα εγγόνια μου», μου είπε ο συγγραφέας κατά τη συνάντησή μας στη φετινή Didacta στην Κολωνία.

Ως οκταπλάσιος παππούς, ένιωσα ότι αυτό προοριζόταν για μένα. Έτσι, δέχτηκα με ευγνωμοσύνη το δώρο του και πήγα με αυτό στην Ελβετία, όπου μόλις γεννήθηκε το όγδοο εγγονάκι μου.

Στο βιβλίο αναφέρεται ότι πρέπει να ξεκινάει κανείς πολύ νωρίς με την εκπαίδευση των παιδιών. Από την 20ή ημέρα της ζωής! Αυτό το πήρα πολύ σοβαρά. Διασκέδασα πολύ με τον μικρό.

Παίξαμε, πήγαμε βόλτα, τραγουδήσαμε και του διάβασα πολλά. Το τραγουδάκι «Πάει λαγός να πει νερό» του άρεσε, κατά την εντύπωσή μου, πολύ. Την ιστορία με την αλληγορία της σπηλιάς του Πλάτωνα πρέπει όμως να του την ξαναπώ.

Φυσικά, συνιστώ σε όλους τους παππούδες και τις γιαγιάδες, τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς και κυρίως σε όλους τους πολιτικούς να διαβάσουν αυτό το βιβλίο. Η ΕΕΕΔ.ΒΒ έχει προσκαλέσει τον καθηγητή Βασίλειο Φθενάκη για μια παρουσίαση του βιβλίου το φθινόπωρο του τρέχοντος έτους στη Στουτγάρδη. Τον ευχαριστώ πολύ που δέχτηκε την πρόσκληση. Θα σας ενημερώσω εγκαίρως για την ακριβή ημερομηνία. Τώρα μπορώ να σας στείλω τα στοιχεία για την παραγγελία του βιβλίου. (ISBN έντυπη έκδοση 978-3-451-39833-9). Κατά την παρουσίαση του βιβλίου θα έχουμε την ευκαιρία να κάνουμε ερωτήσεις στον συγγραφέα. Για να κατανοήσουμε καλύτερα και ευκολότερα τις απαντήσεις, είναι σκόπιμο να έχουμε διαβάσει το βιβλίο εκ των προτέρων.

Μερικοί ενδιαφερόμενοι ήθελαν να μάθουν αν και πότε το βιβλίο θα μεταφραστεί σε άλλες γλώσσες. Χάρη στην τεχνητή νοημοσύνη, αυτό θα πρέπει να είναι τεχνικά εφικτό και σχετικά εύκολο. Από νομική άποψη, όλα τα δικαιώματα διατηρούνται από τον εκδοτικό οίκο Herder. Όσο πιο γρήγορα όμως το βιβλίο κυκλοφορήσει και σε άλλες γλώσσες, τόσο καλύτερο θα είναι για τα παιδιά και γενικά για τη δημοκρατία σε αυτόν τον κόσμο.

Αγαπητέ Βασίλη, σε ευχαριστώ πολύ για το εξαιρετικό σου παγκόσμιο έργο.
Κ. Κ.

Η άποψή μου για την τεχνητή νοημοσύνη:

Η τεχνητή νοημοσύνη είναι ένα πρόγραμμα υπολογιστή που έχει δημιουργηθεί από εξαιρετικά εύφυεις «φυσικούς» προγραμματιστές, χρηματοδοτείται από ισχυρούς «φυσικούς» πολυεκατομμυριούχους και μπορεί να αναλύει δισεκατομμύρια δεδομένα με την ταχύτητα του φωτός και να παράγει αποτελέσματα.

Προγράμματα για την επεξεργασία δεδομένων έχουν γραφτεί μέχρι σήμερα εκατομμύρια φορές και είναι σε χρήση. Όλα έχουν γραφτεί από «φυσικούς» ανθρώπους. Δεν είναι, λοιπόν, κάτι καινούργιο. Το ιδιαίτερο με την ΤΝ είναι η τεράστια ταχύτητα και ο τεράστιος όγκος δεδομένων. Αλλά πρέπει γι' αυτό να την ονομάζουμε «τεχνητή»;

Θεωρώ την ονομασία παραπλανητική. Υπάρχει μόνο μία νοημοσύνη. Και αυτή είναι φυσική. Υπάρχει και ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα. Κάθε φάρμακο που κυκλοφορεί στην αγορά ελέγχεται προηγουμένως από μια κρατική υπηρεσία. Στη Γερμανία, αυτή είναι το Ινστιτούτο Paul Ehrlich. Για τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης πρέπει να προβλεφθεί μια παρόμοια ρύθμιση. Αυτό θα ενίσχυε τεράστια την εμπιστοσύνη στην τεχνητή νοημοσύνη. Φοβάμαι όμως ότι το κράτος δεν μπορεί να πληρώσει τους υψηλούς μισθούς των ελεγκτών τεχνητής νοημοσύνης. Η Google πληρώνει πολύ περισσότερα.

Η τεχνητή νοημοσύνη έχει γίνει αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής μας. Ωστόσο, δεν παρέχει πάντα χρήσιμα αποτελέσματα. Πριν τα χρησιμοποιήσουμε, πρέπει να τα ελέγχουμε με κριτικό πνεύμα.

Εγώ προσωπικά χρησιμοποιώ την τεχνητή νοημοσύνη από τότε που εμφανίστηκε. Δηλαδή εδώ και τρία χρόνια. Ωστόσο, μόνο για μεταφράσεις κειμένων. Ελέγχω την ακρίβεια των μεταφράσεων με αντίστροφες μεταφράσεις στο πρωτότυπο. Μέχρι στιγμής, η εμπειρία μου είναι πολύ καλή. Έτσι επικοινωνώ με όλους τους πρώην συναδέλφους μου από το Πανεπιστήμιο του Hohenheim. Επικοινωνούμε στα αραβικά, ρωσικά και κινεζικά, καθώς και σε όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες.

Ο Homo sapiens έχει ξεπεράσει κατά πολύ όλα τα άλλα είδη ζώων. Η εξέλιξη του χάρισε την ικανότητα της ομιλίας. Έτσι μπόρεσαν να επικοινωνούν μεταξύ τους και να βελτιώσουν από κοινού τις συνθήκες διαβίωσής τους μέσω νέων εφευρέσεων. Ωστόσο, κάθε εφεύρεση είχε πάντα και μια αρνητική πλευρά. Το ίδιο ισχύει και για την τεχνητή νοημοσύνη. Εναπόκειται σε εμάς να αξιοποιήσουμε όσο το δυνατόν καλύτερα τη θετική πλευρά και να αποφύγουμε όσο το δυνατόν περισσότερο την αρνητική. Ο χρήστης της τεχνητής νοημοσύνης πρέπει να ελέγχει ο ίδιος τα αποτελέσματα της τεχνητής νοημοσύνης πριν τα δημοσιεύσει. Ή να αποφύγει να τα δημοσιεύσει.

Κ.Κ.

Ein Bildungsbuch, das auch die Großeltern lesen sollten.

Mein erster Kommentar, gleich nach dem Lesen des 528 Seiten starken Buches:

Konstantin Karras

Bildung ist die Voraussetzung für eine funktionierende Demokratie. Oder umgekehrt? Egal, wie man es dreht und wendet.

Wassilios Fthenakis kämpft sein ganzes Leben lang für eine gerechte Schulbildung. Bildung und Demokratie sind zwei Seiten derselben Medaille. Daher ist sein Kampf für eine gute Schulbildung auch ein Kampf für eine echte Demokratie.

Die dialektische Bildungsmethode des Sokrates sowie die Politeia des Platon sind feste Bestandteile seiner über 60-jährigen Forschungsarbeit. Nun ist künstliche Intelligenz (KI) dazugekommen.

KI hat das Potenzial, die gesamte Menschheit zu kolonialisieren. KI hat aber auch das Potenzial, die Bildung und die Demokratie weltweit zu verbessern und zu sichern. Und genau das beschreibt Wassilios Fthenakis in diesem einzigartigen Buch.

„Dieses Buch habe ich für meine Enkelkinder geschrieben“, sagte mir der Autor bei unserem Treffen auf der diesjährigen Didacta in Köln.

Als achtfacher Großvater habe ich mich angesprochen gefühlt. So nahm ich dankenswerterweise sein Geschenk an und fuhr damit zu meinem gerade geborenen achten Enkelkind in die Schweiz.

In dem Buch steht, dass man sehr früh mit der Bildung von Kindern anfangen sollte. Ab dem 20. Lebensstag! Das habe ich sehr ernst genommen. Ich hatte viel Spaß mit dem Kleinen. Wir haben gespielt, sind spazieren gegangen, haben gesungen und ich habe ihm viel vorgelesen. Das Liedchen „Paei Lagos na piei nero“ hat ihm, so mein Eindruck, gut gefallen. Die Geschichte mit dem Höhlengleichnis von Platon muss ich ihm allerdings noch einmal erzählen.

Selbstverständlich empfehle ich allen Großeltern, Eltern, Lehrkräften und vor allem allen Politiker:innen das Lesen dieses Buches. Die EEEΔ.BB hat Prof. Wassilios Fthenakis für eine Buchvorstellung im Herbst dieses Jahres nach Stuttgart eingeladen. Für seine Zusage bedanke ich mich sehr. Den genauen Termin werde ich euch rechtzeitig mitteilen. Jetzt kann ich euch die Daten für die Bestellung des Buches weiterleiten. (ISBN Print 978-3-451-39833-9). Bei der Buchvorstellung werden wir die Möglichkeit haben, dem Autor Fragen zu stellen. Um die Antworten besser und leichter zu verstehen, ist es sinnvoll, das Buch vorher gelesen zu haben.

Einige Interessierte wollten wissen, ob und wann das Buch in andere Sprachen übersetzt werden wird. Dank der KI sollte dies technisch möglich und relativ einfach sein. Juristisch gesehen sind dem Herder-Verlag alle Rechte vorbehalten. Je schneller das Buch jedoch auch in anderen Sprachen erscheint, desto besser wird es für die Kinder und allgemein für die Demokratie in dieser Welt sein.

Lieber Wassilios, vielen Dank für dein hervorragendes Welt-Werk.

K. K.

Meine Meinung zur KI:

KI ist ein von hochintelligenten „natürlichen“ Programmierern entwickeltes Computerprogramm, das von schwergewichtigen „natürlichen“ Multimilliardären finanziert wird und in Lichtgeschwindigkeit Milliarden von Daten analysieren und Ergebnisse liefern kann.

Programme, um Daten zu verarbeiten, wurden bis jetzt millionenfach entwickelt und werden angewandt. Alle wurden von „natürlichen“ Menschen entwickelt. Es ist also nichts Neues. Das Besondere bei KI ist die enorme Schnelligkeit und die riesige Menge an Daten. Aber müssen wir es deswegen „künstlich“ nennen?

Ich finde die Namensgebung irreführend. Es gibt nur eine Intelligenz. Und die ist natürlich. Ein weiterer wichtiger Punkt kommt noch dazu. Jedes Medikament, das auf den Markt kommt, wird vorher von einer staatlichen Stelle überprüft. In Deutschland ist das das Paul-Ehrlich-Institut. Für KI-Systeme muss eine ähnliche Regelung vorgesehen werden. Das würde das Vertrauen in KI enorm steigern. Ich fürchte jedoch, dass der Staat die hohen Gehälter der KI-Prüfer nicht zahlen kann. Google zahlt nämlich viel mehr. KI ist aus unserem Leben nicht wegzudenken. KI liefert jedoch nicht immer sinnvolle Ergebnisse. Bevor man sie anwendet, müssen sie kritisch überprüft werden. Ich persönlich nutze KI seit Anfang an. Also seit drei Jahren. Allerdings nur für Textübersetzungen. Die Richtigkeit der Übersetzungen überprüfe ich durch Rückübersetzungen auf das Original. Bisher habe ich sehr gute Erfahrungen gemacht. So kommuniziere ich mit all meinen ehemaligen Kollegen von der Universität Hohenheim. Wir kommunizieren in Arabisch, Russisch und Chinesisch sowie in allen europäischen Sprachen.

**Der Homo sapiens hat sich gegenüber allen anderen Tierarten zu weit nach oben gebracht. Die Evolution hat ihm die Fähigkeit des Sprechens verliehen. Dadurch konnten sie miteinander kommunizieren und ihre Lebensbedingungen durch neue Erfindungen gemeinsam verbessern. Jede Erfindung hatte jedoch immer auch eine negative Seite. Dasselbe gilt für die KI. Es liegt an uns, die positive Seite bestmöglich zu nutzen und die negative möglichst zu vermeiden. Der KI-Nutzer muss die KI-Ergebnisse selbst überprüfen, bevor er sie veröffentlicht. Oder davon Abstand nehmen.
K.K.**

